

2026-B-2-1-24 Výroba dokumentárního díla

Výzva na výrobu dokumentárního díla byla v Radě pro podporu televizních děl vypsána poprvé a podle Rady splnila očekávání, která do ní byla vkládána. Pokud shrneme zadání výzvy, tedy podporu producentů firem a jejich spolupráci s kreativními týmy, podporu žánrové diverzity v české audiovizí či podporu projektů pro různé cílové skupiny, lokální trh i mezinárodní distribuci a možný export těchto děl, tak je výsledné rozhodnutí Rady v souladu s tímto zadáním, což ji samotnou těší.

Rada posuzovala 21 projektů s finančními požadavky v souhrnné výši 34 920 000 Kč. Alokace na tuto výzvu byla 12 000 000 Kč.

Mezi předloženými projekty Rada zaznamenala dvě základní tendence. Filmy o výrazných osobnostech, jejichž životní dílo už se uzavřelo (Karel Kryl, Hana Hegerová, Radim Hladík, Mário Kotrba) doplňují osobnosti stále žijící. Jejich spektrum je velmi široké. Od teologa Tomáše Halíka přes osobnosti z oblasti historie, psychologie, hudby či umění. Druhou výraznou tendencí jsou filmy a série mapující současné fenomény, snažící se zachytit proměny světa a české společnosti. Rada posuzovala projekty podle více kritérií. Jde o žádosti o výrobu, je tedy důležité posoudit, zda je projekt k výrobě dostatečně připravený. Po obsahové stránce Rada hledala mezi projekty ty, které kombinují současné téma se silným lidským příběhem, a zároveň naplňují hlavní cíle této výzvy.

Rada se po mnoha debatách shodla na podpoře sedmi projektů, konkrétně tří sérií a čtyř soliterních dokumentárních děl, která se soustředí na témata současné společnosti, a zároveň rezonují v širším mezinárodním kontextu dokumentární tvorby.

Sedm nepodpořených projektů přesáhlo hranici 70 bodů, která je jednou z podmínek udělení podpory, což dokazuje kvalitu předložených děl. Rada společně s hodnotiteli neposuzovala jen uměleckou kvalitu, ale také připravenost projektu, relevanci námětu vůči výzvě či možnosti distribuce a dosahu směrem k divákům. I proto vnímá mimořádné navýšení alokace pro následující výzvu jako pozitivní signál směrem k žadatelům i dokumentární tvorbě samotné.

539-2026

Hypermarket Film s.r.o.

Český žurnál 2.0.

Navázání na značku *Český žurnál* je v tomto případě přirozené. Předchozí série si vybudovala silnou pozici u diváků i v médiích a jednotlivé díly často vstupovaly do veřejné debaty. Nová řada na tento koncept navazuje výběrem témat, která se přímo dotýkají současné společnosti.

Okruhy jako duševní zdraví, vliv technologií na děti, péče o stárnoucí rodiče, systém přijímacích zkoušek, manoféra nebo dezinformace mají potenciál oslovit různé skupiny diváků a zároveň otevírat širší veřejnou debatu. Projekt tak pracuje s tématy, která jsou společensky významná a zároveň aktuální.

Projekt stojí na kombinaci zkušených autorů, jako jsou Vít Klusák a Filip Remunda, a mladší generace tvůrkyň, kterými jsou Apolena Rychlíková, Marie Magdalena Kochová a Mária Pinčíková. Toto propojení dává smysl a vytváří prostor pro různé autorské přístupy i témata. Pět výrazných autorských hlasů představuje významné osobnosti české dokumentární tvorby, přičemž celek drží pohromadě díky silnému dramaturgickému vedení, na kterém se podílejí mimo jiné Jan Gogola ml. a Lucie Králová.

Z předložených materiálů je patrné, že projekt vychází především z modelu, který už byl v minulosti ověřen. To je na jednu stranu výhodou, protože dává jistotu výsledku, na druhou stranu není zřejmé, v čem spočívá výraznější tematická a formální inovace a posun nové série. U některých dílů zatím chybí přesnější představa o jejich výsledné podobě, což souvisí i s tím, že projekt reaguje na aktuální dění a vyvíjí se v čase.

Silnou stránkou projektu je práce s filmovým jazykem. Série navazuje na současné trendy autorského dokumentu a snaží se využívat moderní filmové postupy odpovídající tématům i cílovému publiku.

Velmi dobře je promyšlená práce s publikem. Projekt navazuje na divácký ohlas předchozích sérií a zároveň se snaží oslovit i mladší publikum, a to jak výběrem témat, tak formou komunikace. Kombinace festivalového uvedení, televizního vysílání a online distribuce odpovídá charakteru projektu a má potenciál zasáhnout široké publikum.

Produkčně projekt vychází ze zkušeností společnosti Hypermarket Film, která má s podobnými formáty dlouhodobou praxi. Připravenost projektu je dobrá, i když klíčové partnerství s Českou televizí zatím není formálně uzavřeno, v přípravě je však koprodukční smlouva. Rozpočet odpovídá rozsahu projektu, i když v některých částech by si zasloužil přesnější rozpracování.

Rada se proto rozhodla projekt v souladu s názorem hodnotitelů podpořit.

567-2026

Films & Chips s.r.o.

Jenůfa

Projekt *JENŮFA* Radu zaujal tím, že režisérka Tereza Tara a producentská společnost Films & Chips hledají pro téma duševní zátěže spojené s obdobím po porodu výrazný autorský tvar. Propojení osobních zkušeností žen s procesem vzniku inscenace Janáčkovy *Jenůfy / Její pastorkyně* se Radě jeví jako nosné. Opera zde nefunguje pouze jako kulisa, ale jako emocionální a dramaturgický rámeček, který osobním výpovědím dodává obecnější platnost a umožňuje nahlížet na mateřství, psychickou zátěž a společenský tlak v širším společenském kontextu.

Rada vyzdvihuje, že tvůrčí tým vědomě reflektuje citlivost tématu a otevřeně pojmenovává rizika spojená se zpracováním osobní látky, jejím propojením s operní rovinou. Zároveň režisérka přesvědčivě uvádí, jak s nimi chce pracovat. Projekt má zřetelný společenský přesah a dotýká se tématu, které v české dokumentární tvorbě není běžně zpracováváno s takovou formální odvahou a citlivostí.

Silnou stránkou jsou autentické protagonistky a zkušený tvůrčí tým, který je schopný citlivě vyvážit osobní výpověď s uměleckou formou. Dobře připravená realizační a impactová strategie dokládá, že projekt myslí nejen na televizní a filmový tvar, ale i na jeho konkrétní dosah u diváků, včetně eventových projekcí zaměřených na téma poporodní péče.

Rada projekt považuje za autorsky promyšlený, smysluplný a připravený k realizaci a rozhodla se jej podpořit.

541-2026

První řada s.r.o.

Jsme tady

Projekt *Jsme tady* se věnuje tématům queer komunity v českém prostředí způsobem, který propojuje osobní zkušenost s širším společenským kontextem. Série se nesoustředí pouze na otázku menšinové identity či společenského konfliktu, ale především na každodennost, mezilidské vztahy a hledání místa v současné společnosti. Díky tomu dokáže jednotlivá témata přiblížit i publiku, které se s podobnou zkušeností běžně nesečká.

Rada oceňuje, že série nepracuje s queer zkušeností jako s izolovaným tématem „o menšině“, ale využívá ji jako způsob, jak nahlížet na stav současné české společnosti. Projekt ukazuje, do jaké míry se lidé mohou cítit bezpečně, svobodně a přijímaně ve veřejném prostoru, v institucích nebo ve vlastních vztazích. Právě v tomto širším společenském rozměru spočívá jeho význam. Série není postavena na vysvětlování či obhajování menšiny vůči většině, ale spíše funguje jako obraz toho, jak česká společnost zachází s odlišností.

Rada oceňuje výběr tematických okruhů i způsob jejich zpracování. Témata jako stárnutí, sport, online prostředí, život mimo velká města nebo partnerské vztahy jsou zasazena do konkrétních lidských situací a vyprávěna prostřednictvím různorodých protagonistů. Série tak otevírá prostor pro širší společenskou debatu, aniž by sklouzávala k jednostrannému nebo aktivistickému uchopení tématu.

Silnou stránkou projektu je jeho dramaturgická a formální promyšlenost. Série pracuje s moderním filmovým jazykem a jasně definovanou vizuální koncepcí. Kombinace osobních výpovědí, reportážního principu, archivních materiálů a datového kontextu vytváří formát, který může dobře fungovat zejména u mladšího publika.

Projekt zároveň stojí na dobře sestaveném kreativním týmu. Propojení Filipa Titlbacha, Gregora Valentoviče a produkční společnosti První řada vytváří funkční spojení novinářské zkušenosti, autorského přístupu a producentského zázemí. Zapojení autora předlohy jako průvodce série posiluje autenticitu projektu a navazuje na úspěch knihy *Byli jsme tu vždycky*. Přínosné je také zapojení odborných konzultantů a organizací, které projektu dávají širší odborný i společenský rámec.

Velmi dobře je připravena také distribuční a komunikační strategie. Projekt počítá s uvedením na platformě iVysílání České televize, festivalovým uvedením, debatami s publikem i vzdělávacím využitím. Důležitá je v tomto směru i práce se školním publikem a snaha dostat sérii i mimo standardní televizní prostředí.

Produkčně projekt působí připraveně a realisticky. Rozpočet odpovídá rozsahu série i zvolenému způsobu výroby. Rada oceňuje také transparentní přístup produkce k pracovním podmínkám a důraz na udržitelnost výroby.

Rada se rozhodla projekt v souladu se stanoviskem hodnotitelů podpořit.

553-2026

Marina Films s.r.o.

Řasa

Řasa je osobně laděný dokument, který vyrůstá z dlouhodobého pozorování a sběru materiálu a snaží se zachytit proměnu vnímání v době technologického zahlcení. Neopírá se o klasické vyprávění, ale o sled drobných situací, detailů a vztahů, které běžně zůstávají na okraji pozornosti. Právě v této citlivosti k detailu a schopnosti zpomalit a znovu se dívat, spočívá jeho hlavní kvalita.

Film pracuje s archivem i nově natočeným materiálem a snaží se mezi nimi vytvářet významové vazby. Tento princip je dnes poměrně rozšířený, ale zde má oporu v dlouhodobé autorské práci a jasném záměru. Nejde o projekt založený na příběhu v tradičním smyslu, spíše na skládání významů prostřednictvím rytmu, asociací a celkové atmosféry.

Za filmem stojí zkušený tým kolem Martina Marečka a producentské společnosti Marina Films, která má dlouhodobou zkušenost s autorským dokumentem i jeho mezinárodním uvedením. Rada zároveň vnímá určitá rizika. U takto otevřené formy není jisté, zda se podaří udržet dramaturgickou soudržnost v celovečerní stopáži. Otázkou zůstává i dosah mimo užší skupinu diváků, kteří se o podobný typ tvorby zajímají. Ambice fungovat napříč festivaly, televizí i VOD platformami nebude jednoduchá, ale i díky spolupráci s HBO a DAFilms ji Rada vnímá reálně.

Rada se po zvážení všech aspektů přiklání k podpoře projektu, který vnímá jako výrazný autorský počín s potenciálem uspět také v mezinárodním a festivalovém kontextu.

557-2026

Gnomon Production s.r.o.

Uprchlík

Dokumentární film *Uprchlík* je projekt, který kombinuje reálnou road movie, cestu kolem světa, s intimním rodinným dramatem i osobní výpovědí, a to vše ve velmi dramatických prostředích a situacích. Autor tohoto projektu, režisér Martin Varga, vychází z atraktivního příběhu Josefa Šindelka, který nenastoupil v devadesátých letech k výkonu trestu v trvání dva a půl roku, a místo toho strávil více než dvě dekády života na útěku, z velké části na moři na malé jachtě. Jen stěží uvěřitelný příběh chce autor divákovi zprostředkovat s využitím autentických videozáznamů, které pořídil na moři hlavní protagonista a jeho partnerka, ale také prostřednictvím dalších časových rovin příběhu, tedy zadržení Šindelka v Jižní Americe a života jeho rodiny v době, kdy byl uvězněn po deportaci zpět do České republiky.

Celý projekt je dramaturgicky velmi jasně uchopen. Není jen popisný, ale v mnoha ohledech jde do větší hloubky a má potenciál v divákovi probouzet zásadnější otázky, než by bylo jen sledování vizuálně atraktivního příběhu. Z dodaných kreativních materiálů je patrné, že autor se odráží od velmi intuitivní a mezinárodně snadno čitelné otázky svobody v nejširším možném smyslu slova, ale i otázky individuality. Velký časový úsek, který film sleduje, zároveň poskytuje prostor i pro úvahy o tom, jak člověk v průběhu let čelí vlastním rozhodnutím a jaký měla tato rozhodnutí dopad na životy ostatních.

Rada při svém hodnocení dlouho diskutovala riziko, které přináší zpracování a výběr z více než pěti set hodin videoarchivů. Předložené materiály, kvalitní realizační a střihačský tým, dramaturgická spolupráce Eriky Hníkové a Jakuba Režného i zapojení evropských odborníků na práci s archivním materiálem Radu přesvědčily, že producent i kreativní tým budou schopni naplnit dramaturgický cíl i ambice tohoto projektu.

Rada spolu s hodnotiteli oceňuje kvalitní dvouletý vývoj projektu s účastí na prestižních workshopech, vícezdrojové financování, smluvně podloženou VOD distribuci i reálný rozpočet správně zaměřený na postprodukcí a stříhové práce.

Za pozitivní Rada považuje také skutečnost, že projekt má všechny předpoklady naplnit očekávaný mezinárodní potenciál. Rada je přesvědčena, že *Uprchlík* splňuje všechny cíle této výzvy, a v souladu s názorem hodnotitelů se rozhodla pro udělení podpory v požadované výši.

551-2026

Větrné mlýny s.r.o.

Grónská čítanka

Projekt *Grónská čítanka* navazuje na dlouhodobou dramaturgickou linii cyklů „čítanek“, které společnost Větrné mlýny systematicky rozvíjí již řadu let. Tentokrát se zaměřuje na současnou grónskou literaturu a jazyk jako prostor identity, paměti i politiky. Série přistupuje ke grónským autorům nikoliv prostřednictvím zjednodušené geopolitické perspektivy, ale skrze jejich vlastní texty, jazyk a způsob vyprávění. Rada oceňuje, že projekt nepřistupuje ke grónskému prostředí povrchně ani skrze zjednodušené stereotypy.

Nejde přitom pouze o portréty jednotlivých spisovatelů, ale o pokus zachytit jazyk jako něco živého a obtížně přenositelného do jiného kulturního prostředí. Projekt pracuje s jazykem jako s nositelem zkušenosti, paměti i osobního vztahu ke světu. Jednotliví autoři nejsou pouze respondenty, ale aktivně se podílejí na podobě jednotlivých epizod.

Rada oceňuje snahu překročit rámec klasického literárního portrétního a pracovat s jazykem jako s aktivním filmovým materiálem. Projekt převádí literární text do různých forem obrazu, zvuku, hudby nebo performance a pohybuje se na hranici dokumentu, eseje a audiovizuálního experimentu. Formální uchopení jednotlivých epizod zůstává v některých částech otevřené, zároveň je ale zřejmé, že právě hledání výsledného tvaru je důležitou součástí celého projektu.

Silnou stránkou projektu je také propojení s festivalem Měsíc autorského čtení, díky kterému vzniká situace setkání grónských autorů se středoevropským prostředím. Série tak nezachycuje jen samotné autory, ale i moment kulturního střetu, překladu a vzájemného neporozumění. Grónská literatura a kultura jsou přitom v českém prostředí téměř neznámé, což projektu dodává objemný rozměr.

Projekt stojí na zkušeném autorském a produkčním zázemí. Peter Kerekes dlouhodobě prokazuje schopnost pracovat s dokumentární stylizací, ironií i performativními prvky a jeho autorský přístup je pro výsledný tvar série zásadní. Důležitá je rovněž kontinuita produkční společnosti Větrné mlýny, která se podobným typům literárních cyklů věnuje dlouhodobě a vytvořila v tomto směru specifické a v českém prostředí ojedinělé know-how.

Rada zároveň vnímá, že projekt pracuje v produkčně omezených podmínkách a že natáčení koncentrované do krátkého časového úseku představuje výraznou realizační výzvu. Přesto dosavadní zkušenosti producenta s obdobnými formáty naznačují, že zvolený model výroby je realistický. Pozitivně je hodnocena také snaha minimalizovat environmentální dopady projektu prostřednictvím koncentrace natáčení do jednoho místa a využití již existující festivalové infrastruktury.

Je zřejmé, že projekt nebude určen širokému publiku, ale právě v tom spočívá jeho smysl. Rada považuje za důležité podporovat i projekty, které hledají nové možnosti televizního dokumentu a otevírají témata, která v domácím prostředí běžně nezaznívají.

Hodnotitelé zařadili svým bodováním projekt těsně pod hranici sedmdesáti bodů, ovšem doplňující reakce žadatele utvrdila Radu v rozhodnutí sérii *Grónská čítanka* podpořit.

561-2026

Kuli Film s.r.o.

Čekání na zázrak

Aby mohl být člověk blahorečen, musí být prokázána buď jeho mučednická smrt pro víru nebo zázrak vykonaný po jeho smrti na jeho přímlovu. Vyšetřovatelé katolické církve sbírají svědectví, komise lékařů musí potvrdit, že uzdravení nelze vysvětlit medicínsky, právníci a vatikánští úředníci dohlížejí na správnost celého beatifikačního procesu.

Dokumentární mozaika ukazuje blahorečení jako proceduru, v níž se duchovní hodnota musí prosadit skrze materiální svět. Film není jen o tom, zda existují zázraky, ale také o tom, jak církev, která se snaží nadpřirozeno dokazovat přísnými světskými prostředky, vymezuje hranici mezi možným a nemožným. Dokument zkoumá staletími neporušené tělo bosé karmelitky Marie Elekty, případ kardinála Josefa Berana, spiritualitu stigmatičky a léčitelky Anny Bohuslavy Tomanové nebo utrpení faráře-mučedníka Josefa Toufara. Jejich příběhy se skládají ze štosů papírů, z truhel, relikviářů, sarkofágů, kostí, jizev, dopisů před popravou. Případy jsou v různých fázích procesu, vzájemně se zrcadlí, usměrňují a zpochybňují, přičemž základní napětí filmu vzniká mezi vírou a racionalitou důkazu.

Z kombinace archivních materiálů, záznamů současných rituálů, poutí, procesí, exhumací a svědeckých monologů, zprostředkovaných s využitím Morrisovy technologie Intertron, jež v přímém pohledu umožňuje soustředit se na tváře těch, kteří o zázracích mluví, může vzejít dokument specifického žánru „true-miracle“, vyšetřující potenciál svatosti stejně jako českou katolickou víru i české dějiny.

Film s poměrně úsporným rozpočtem a realistickou strategií vícezdrojového financování, které zahrnuje i regionální zdroje jako Jihomoravský filmový fond a Plzeňský kraj, je kompletně připravený k výrobě.

Rada se v souladu s celkově doporučujícím stanoviskem hodnotitelů rozhodla dokument *Čekání na zázrak* podpořit.